

har saa megen Agtelse for mit Mandat og saa megen Erbødighed for det høje Folkesting, at det gør mig ondt, om jeg skulde have bestæmmet Tinget med min Tale. Jeg maa have Lov til at tale efter min Natur; enten maa jeg tale, som jeg kan og vil, eller ogsaa tie. — Det ærede Medlem for Børringe (H. Holm) mente ikke, at Børringerne ere for høje, og han mente, at jeg skulde have udtalt mig om, at de vare for høje. Deri tror jeg imidlertid, at det ærede Medlem ligesom ogsaa senere ærede Talere har misforstaaet mig ikke saa ganske lidt. Thi det var egentlig ikke Pointet i min Udtalelse, at Børringerne vare for høje, jeg deler tværtimod den Mening, der blev udtalt af det ærede Medlem for Holbæk Amts 1ste Valgkreds (Fogtmann), at Børringerne ikke saa meget vare for høje som, at de trængte til en stærkere Regulering, end Tilfældet er. Jeg sølte mig i det hele taget særdeles tiltalt af de Betragtninger, som fremkom fra det ærede Medlem for Holbæk Amts 1ste Valgkreds. Det ærede Medlem brugte maasse som Citat fra min Tale i Gaar Udtrykket „mæstede Degne“; jeg bemærker at dette Udtryk hverken har jeg brugt eller kunnet bruge, men jeg er, som sagt, ganske enig med det ærede Medlem i, at det, der trænges til, er en stærkere Børringsregulering. Jeg vilde have sat Pris paa, om Børringslønningerne havde været noget højere, dog ikke saa høje som til 1,100 Kr. Den Passus i Børringsparagraffen skulde efter min Mening slet ikke have staaet der. Jeg maa saa tillade mig den personlige Bemærkning over for det ærede Medlem for Børringe (M. Nielsen), at den Parentes, jeg fremførte i min Tale i Gaar, var ikke saa ganske heldig, den kunde være noget fornærmende over for det ærede Medlem, thi den kunde misforstaaes, som om jeg vilde sigte det ærede Medlem for et eller andet eller mistænkliggøre ham over for andre, som ikke findes heri Salen. Det ærede Medlem har imidlertid været saa godfindet ikke at misforstaa mig, saa for saa vidt behøvede jeg jo slet ikke at ytre mig om denne Sag. Jeg vil dog ikke rette nogen Sigelse mod det ærede Medlem eller mistænkliggøre ham i nogen udenforstaaendes Dje, men det, jeg sagde, var udgaaet af den Tankegang, at det er vanskeligt for os herinde at holde vor Ansvarfølelse varm og levende lige over for den store, almindelige Befolkning. Det er ikke vanskeligt for os at føle vort Ansvar over for de enkelte, s. Eks. over for Lærerne, hvoraf en hel Del ere vore gode Venner, og som vi jo staa i personligt Forhold til, men det er, som sagt, vanskeligt at

holde sin Ansvarfølelse levende over for den store, ukendte Menneskemængde, vi repræsenterer. Det er en almindelig Betragtning, som jeg fandt det fornødent at udtale her i Tinget. Det ærede Medlem for Børringe mente, at der ikke var Børringsfeber i Lærerstand. Ja, det er nu saadant et figurligt Udtryk; efter mine Begreber er der en saadan Feber til Stede, og den er tiltagen i en foruroligende Grad, efterhaanden som Udfigterne for dette Lovforslag ere blevne tvivlsomme. Der er mange Lærere, der have sagt til mig, at de misbilligede den Maade, hvorpaa mange af deres Kolleger trænge paa med Krav om højere Børring. De ræsonnere som saa, at det skader dem, idet det fremkalder netop det modsatte af, hvad det skulde, fremkalder Misnoje i Befolkningen og Vist til at staa imod. Jeg tror ganske bestemt, at Lærerstand i sin Helhed har skadet sin Sag ved en altfor stærk Paatrængen med Hensyn til højere Børringer, og jeg har ikke saa Læreres Ord, som gaa i samme Retning. Man kan jo nemlig ikke uden videre sammenligne en Børringsklasse med en anden. Man maa nødvendigvis tage Hensyn til Tingenes Væsen, og det var det, jeg gjorde i Gaar, naar jeg sagde, at den, der vil have en Mission i Befolkningen, nødvendigvis maa dele Befolkningens Raar. Det skulde i høj Grad interessere mig, om det ærede Medlem for Børringe vilde benægte, at der er et lille bitte Gran af Sandhed i denne Betragtning. Er der ikke et lille Gran af Sandhed i denne Betragtning, at Grunden til den gode Stilling, som vor Lærerstand har haft i 82 Aar, den store Indflydelse, den har haft paa Befolkningens Fremgang i materiel og aandelig Henseende, skyldes først og fremmest det Forhold, at den har været knyttet saa nøje til Befolkningen i Livstraditioner, Livsvilkaar, økonomisk Stilling o. s. v. Det er et Forhold, som har den allerstørste Betydning, men mener man det ikke, er det ikke værd at gøre det til Genstand for videre Disput. Imidlertid sagde jeg jo i Gaar, at jeg ikke vilde sætte min Mening haardt imod andres — jeg bad udtrykkelig om Lov til at maatte fremføre mine Spørgsmaal og mine Tvivl, — og det vil jeg heller ikke nu ved den forestaaende Afstemning gøre. Jeg vil ingenlunde sætte min Mening haardt imod Tingets, jeg vil ikke sætte mig selv uden for en saa vigtig Sag, som jeg nærer en saa levende Interesse for. Jeg vil da først og fremmest bede ærede Medlemmer om ikke at optage mine Bemærkninger i Gaar som udgaaede af Uvilje mod Lærerstand eller af Mangel paa Interesse for Stolen, thi det